

Maria i els pobres

Dc, 11/08/2021 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

El relat de la visita de Maria a Elisabet que narra Lluç en el seu evangeli és un text ple d'elogis i felicitacions a Maria. Tot seguit és Maria la qui respon amb un to similar esclatant amb un càntic de lloança a la meravellosa actuació de Déu. Aquests passatges (Lc 1,39-56) els llegim a l'evangeli de la festivitat de l'Assumpció de Maria. Si en el relat de la visitació sobresurt la lloança d'Elisabet a Maria, la resposta de Maria, amb el cant del Magnificat, ve a dir: no soc jo la qui soc digne de lloança sinó Déu.

Amb tot, no hi ha en el Magnificat cap referència concreta a la visita de Maria a Elisabet; això fa pensar que el cant del Magnificat és una peça inserida en el text de Lluç que, en el cas que no hi fos, el relat no es veuria afectat en la seva estructura narrativa. Possiblement el cant, així com altres cants presents en l'evangeli de Lluç com el "Benedictus" i el "Nunc dimitis" formaven part d'una tradició anterior i foren introduïts per Lluç en la seva obra. Tot això porta a pensar que el cant no es pot atribuir històricament a la persona de Maria.

L'estructura del Magnificat podria ser la següent: una introducció (vv.46b-47) consistent en un esclat de lloança on contrasta la petitesa de l'esclava amb la grandesa, el poder, la santedat i la misericòrdia de Déu; segueix una secció central amb dues estrofes (vv. 48-50 i 51-53) on s'exposen els motius de la lloança introduïts amb un típic "perquè", molt freqüent en la literatura bíblica. En la primera estrofa es lloen els atributs de Déu, el poder, la santedat i la misericòrdia; en la segona estrofa es descriu la manera de fer de Déu consistent en capgirar les situacions que l'ésser humà a creat descaradament en vistes al seu propi benestar individual.

El cant del Magnificat es posa al costat dels pobres i els humils. Aquests pobres en l'Antic Testament eren els "anawim". Originàriament el terme tenia un sentit material, econòmic i social però, amb el pas del temps, pobre era tot aquell que sofria humiliació, infortuni, malaltia, opressió social. La pobresa fou una conseqüència inevitable després de l'enfonsament que representà l'exili a Babilònia. El fet que els rics i poderosos no haguessin estat capaços de preveure i frenar la caiguda va ser la causa que es consideres la pobresa com la manera de viure més apta per ser agradable a Déu. La pobresa passa a de ser una circumstància econòmica i social a ser un comportament religiós i teològic. Així, després de l'exili, els "anawim" foren la tipificació de la resta d'Israel destinataris de la salvació de Déu atorgada a ells i no a la totalitat del poble.

Les comunitats d'"anawim" perduraren fins als temps de les primeres comunitats cristianes. Els sumaris del llibre dels Fets dels Apòstols en els que Lluç descriu la vida de les comunitats cristianes que compartien els seus bens, no estan lluny dels ideals dels "anawim". Segurament Lluç es valgué d'un càntic compost per una comunitat d'"anawim" convertits al cristianisme. Si Lluç ho va fer així és perquè simpatitzava amb els ideals del grup i aquests ideals els aplicà a Jesús al llarg del seu evangeli. A la llum del text de Sofonies: "Jo faré que resti dintre teu una gent humil i pobra que cercarà refugi en el meu nom" (3,12), Lluç contempla Maria com un personatge idealitzat dels "anawim" que constituïen la resta d'Israel.

En els versets de la conclusió (51-53) es lloa altra vegada la gran actuació de Déu. La menció d'Abraham vol advertir que les promeses fetes al patriarca s'acompleixen ara en la persona de Maria amb el fill que porta dintre seu. A Gn 12,3 es diu que tots les generacions es valdran d'Abraham per beneir-se, això vol dir que Abraham ha estat fins ara el referent de la fe d'Israel. Quan totes les generacions diran a Maria benaurada, vol dir que hi ha hagut un canvi de referent, a partir d'ara serà Maria i el fill que ella donarà a la humanitat.

Festivitat de l'Assumpció de Maria. 15 d'Agost de 2021